

Posudek doktorské práce

paní **PhDr. Vivienne Soykové:**

Psychologické aspekty krizové intervence (neklinického typu).

Předložená práce má rozsah celkem 179 stran.

Z toho je celkem 122 stran textu, 8 stran seznamu použité literatury, seznam použitých zkratk, tři přílohy a CD záznam..

Práce má český a anglický abstrakt a obsahuje stručný závěr.

Základní charakteristika předložené doktorské práce:

Předložená práce je do určité míry svérázná. Její téma vychází z praxe, kterou je autorka bohatě vybavena (28 let pracuje v daném oboru). Ke zpracování vytyčeného tématu autorka bohatě čerpá ze světové odborné literatury (psychologické a pedagogické) a sama navrhuje nejen systém postupů, ale i způsoby pedagogické přípravy lidí, kteří by mohli být potenciálními pracovníky a efektivně pomáhat postiženým ve chvíli hromadného neštěstí.

Předložená práce má jasně stanovený cíl: “co dělat (rozumí se po přírodní katastrofě, technikou či lidskou aktivitou způsobeným neštěstím) , aby bez zbytečných časových prodlev vše směřovalo ke znovuvybudování a získání rovnovážné osobnosti klienta“ (s. 107).

Práce má pedagogické zaměření: jde jí o vypracování pedagogických postupů, které by byly pomocí pomáhajícím v situacích, kdy dojde k hromadnému neštěstí či události obdobného druhu.

Práci nejde jen o teorii, její zpracování a souhrnné představení doporučených postupů, ale i o vypracování příruček, učebnic až standardů.

Klady práce:

1. Z práce jasně vyznačuje bohaté vzdělanostní zázemí autorky (viz porozumivé citování C.G. Junga, Bosse, K.Horneyové, Marcela atp. - i českých odborníků daného oboru.
2. Práce ukazuje jasné spojení teorie a praxe. Teoretické pojetí dopracovává až do zcela konkrétních pedagogických postupů vhodných k použití.
3. Práce ukazuje na úzké propojení toho, o čem pojednává, s tím, co se děje ve vyšší rovině – v EURO, NATO atp.
4. Práce má nosný a spolehlivý filosofický základ – viz stránky č.. 49 – 60.
5. V práci je možno poznávat morální podtext celého směřování – viz např. s. 74 – 76 o solidaritě s postiženými aj.
6. Základní orientací navrhovaného systému péče o oběti hromadných neštěstí je na poznávání (diagnostikování) systému (hierarchie) hodnot postižených osob (klientů) a pokus o rekonstrukci tohoto systému hodnot za přispění poskytovatele pomocné péče (viz např. s. 31, 49 – 51).
7. Práce doporučuje na několika místech velice konkrétní postupy typu „krok za krokem“ - viz např. s 35nn – tzv. tři základní otázky prvního kontaktu s postiženým, případně s. 43, kapitolu nazvanou „Víme, proč chceme poskytovat krizovou intervenci?“

8. I když je autorka odbornou psycholožkou, dovede se v praxi postavené situaci orientovat nejen z psychologického, ale i krizového hlediska (viz. např. tabulku č. 2 na s66)
9. Kladem práce jsou tři uvedené kasuistiky. Ty názorně ukazují provádění v práci naznačovaných postupů v praxi – v situaci hromadného neštěstí při povodních, při zásahu teroristů 11. září 2002 v New Yorku a opět při povodních v r. 2002.
10. Kladem práce jsou přílohy, zvláště pak příloha č. 1. Manuál KINT (s. 133nn). Tyto přílohy názorně ukazují realizaci v práci nastíněného systému vzdělávání osob, které mohou poskytnout akutní pomoc při hromadných neštěstích.

Poznámky ke zpracování tématu:

- a. I když kladem práce je vymezení základních pojmů (s. 13nn a s. 68nn), je v práci těžké od sebe oddělit to, co z uváděných zdrojů je doslovnou citací v obvyklém slova smyslu, od toho, co je autorkou volně formulovaným zněním (reprodukcí) obsahu. Pro prvé chybí „uvozovky“ a uvádění stránek, odkud je citace vzata. Pro druhé zase to, že jde o autorčinu volnou formulaci přečteného textu.
- b. Práce s dotazníkem (viz Příloha č. 2 s. 152) má své klady – v první řadě ujasnění záměru, smyslu a účelu dotazníku (s. 153 . 154). Otázkou však zůstává proč byla návratnost dotazníků tak nízká (s. 163) – viz 16,2% v r. 2002! Není možné, že právě z tohoto důvodu výsledky šetření se netýkají „celé“ oslovené populace, ale jen jejího výseku – a jakého? Nedochozí zde ke zkreslení při formulování závěrů z takto omezených dat?

Celkové zhodnocení předložené práce:

Předložená práce má při vši své svéráznosti základní charakteristiky toho, co je požadováno předpisy pro hodnocení doktorských prací.

Z těchto důvodů doporučuji přijmout tuto doktorskou práci jako doklad o splnění předpisů stanovených požadavků.

V Praze, dne 15. 5. 2012.

Prof. PhDr. Jaro Křivohlavý, C.Sc.